

Zoeken naar balans tussen **show en economie**

De twaalfjarige Loh Lipi is een van de vaandel dragers van de honderd jaar oude Loh L-familie

De succesvolle, maar ook zelfkritische showfokker Andreas Lohmöller schroomde tien jaar geleden niet om de fokkerijkoers te verleggen. ‘Onze koeien werden te extreem. Balans in het lichaam is nodig voor een hoge levensproductie’, stelt hij. Om met 75 koeien een inkomen te verdienen krijgen bedrijfseconomische kenmerken nu meer aandacht in de fokkerij.

TEKST WICHERT KOOPMAN

‘Eigelijk zijn er maar weinig fokkers die ons nog kunnen volgen’, constateert Andreas Lohmöller met een glimlach. ‘De fanatieke exterieurfokkers snappen niet dat we stieren die populair zijn in het showcircuit, vaak links laat liggen. De commerciële fokkers schudden hun hoofd als ik zeg dat de RZG-fokwaarde (RZG is de Duitse totaalindex, vergelijkbaar met de Nederlandse NVI, red.) me totaal niet interesseert. En de overtuigde aAa-fokkers vinden onze koeien vaak nog te extreem.’

Zijn uitspraken ten spijt zal niemand die de koeien, levensproducties en keuringssuccessen van Loh-An Holsteins onder ogen ziet, twijfelen aan het fokkeristalent van de 54-jarige veehouder. Holsteins met het prefix Loh zijn al tientallen jaren succesvol op grote Duitse shows. Tien koeien van het bedrijf werden met 94 punten of meer voor algemeen voorkomen ingeschreven en de gemiddelde levensproductie bij afvoer voor de slacht schommelt de laatste tien jaar rond de 75.000 kg melk bij een vervangingspercentage van minder dan 15 procent.

Verplaatsen om te groeien geen optie

Aan een doodlopende weg, midden in de bossen bij het Duitse dorpje Listrup heeft de familie Lohmöller een bedrijf met 75 melkkoeien en 75 stuks jongvee op 80 hectare. Andreas beheert het samen met zijn vrouw Sabine, en met hulp van zonen Jake, Devon en Luke, dochter Alison en schoonzoon Torben.

Devon is de bedrijfsopvolger en is daarnaast de helft van de tijd actief als professioneel cowfitter, waarvoor hij de hele wereld over reist. Jake werkt als aAa-analyseur in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Luke is werkzaam bij een agrarisch adviesbureau en verzorgt ook de nodige administratie voor het familiebedrijf. En Alison heeft een baan in het toerisme en woont met haar vriend Torben, die ook actief is in de fokkerij, vlak bij de ouderlijke boerderij. ‘De hele familie is betrokken bij de koeien en het bedrijf en iedereen helpt mee’, benadrukt vader Lohmöller met zichtbaar plezier en trots.

‘Na het einde van de melkquotering hebben we serieus nagedacht over de toekomst. Toen al was duidelijk dat meerdere kinderen geïnteresseerd waren in de boerderij’, vertelt Lohmöller. De familie maakte plannen om de veestapel uit te breiden en een nieuwe stal bouwen. Maar op de huidige locatie, midden in de natuur, kregen ze daarvoor geen vergunning. Verplaatsen was voor hen beslist geen optie. ‘Onze kinderen zijn hier de vierde generatie melkveehouders en koeienfokkers’, legt de veehouder uit. ‘We zijn gehecht aan deze prachtige boerderij en hebben besloten er het beste van het maken. Op deze plek, met

Devon en Andreas Lohmöller met Loh Milana (v. Lambda), algemeen reservekampioene tijdens de Schau der Besten in 2025

BEDRIJFSPROFIEL

naam	Loh-An Holsteins
eigenaren	Andreas en Sabine Lohmöller met zonen Devon, Jake en Luke, dochter Alison en schoonzoon Torben
bouwplan	32 ha mais, 12 ha maaibeides, 16 ha blijvend grasland, 20 ha bos
veestapel	75 melkkoeien en 75 stuks jongvee
rollend jaargemiddelde levensproductie bij afvoer (gemiddeld over laatste 10 jaar)	12.600 kg melk met 3,9% vet en 3,45% eiwit
vervangingspercentage	circa 75.000 kg melk
aantal honderdtonners	circa 15 procent
aantal excellente koeien aanwezig	meer dan 30 (waarvan 6 nog aanwezig)
	17

deze gebouwen, met deze bedrijfsomvang en met extra aandacht voor onze koeien.’

Naamsbekendheid door showsucces

Lohmöller was voor het nemen van fokkerijbeslissingen al op zeer jonge leeftijd op zichzelf aangewezen. Zijn vader overleed toen de kleine Andreas tien jaar oud was. ‘Maar toen al was ik erg geïnteresseerd in de fokkerij’, herinnert hij zich. ‘Mijn moeder zette de boerderij voort met een medewerker en hertrouwde later met een man die prima boer was maar de fokkerij volledig aan mij liet.’ Overigens benadrukt Lohmöller dat hij in zijn fokkerijcarrière veel heeft te danken aan holsteinpionier Hubertus Sell, foktechnicus bij de regionale ki-organisatie in

Duitsland

Een indrukwekkend moeder-dochter-koppel, met rechts Loh Lippi (EX 94, v. Goldchip) met een levensproductie van 152.000 kg melk en links Loh Lipa Dua (EX 94, v. Cinderdoor) met 88.000 kg melk

Emsland. Hij reisde in de beginperiode van de holsteinisering veelvuldig naar Amerika om stiermoeders te contracteren. Met de hulp van Sell kon de jonge veehouder, met krappe portemonnee, steeds gebruikmaken van veelbelovende jonge stieren uit de beste Amerikaanse koefamilies. Als tiener had koeienliefhebber Andreas zijn fokdoel al duidelijk voor ogen. 'Toen al wilde ik koeien fokken met excellent exterieur en de potentie om levensproducties van minimaal 100.000 kg melk te realiseren', legt hij uit. Voor Lohmöller is het daarbij meer dan mooi meegenomen als zijn dieren de potentie hebben om te stralen in de showring. 'Mijn opa en mijn vader gingen al met koeien naar de show en die liefhebberij hebben ze aan mij overgedragen. Net zoals mijn kinderen het nu van mij overnemen', vertelt de fokker. 'We genieten van de competitie en de ontmoeting met collega-fokkers en vinden het boeiend om te zien wat zij op stal hebben. Bovendien is keuringssucces reclame voor ons fokmateriaal', verklaart hij. 'Omdat we al tientallen jaren met koeien naar keuringen gaan, hebben onze koefamilies grote naamsbekendheid opgebouwd.'

Honderd jaar oude koefamilies

Memorable showsuccessen beleefde de familie Lohmöller vele, recent nog bij de 2025-editie van de Schau der Besten in Verden. Ze sleepten er vijf rubriekswinsten in de wacht en brachten met Lambdadochter Loh Milana – 'misschien wel de beste koe die we ooit gefokt hebben' – de algemeen reservekampioen in de ring. Al even memorabel was het optreden van de twaalfjarige Loh Lippi (v. Goldchip) en haar dochter Loh Lipa Dua (v. Cinderdoor) in de levensproductieklasse. Een moeder en dochter samen in de koningsklasse was volgens de organisatie van de show in Europa nooit eerder vertoond. Lipa Dua won de klasse, Lippi werd geplaatst op 1c. Moeder en dochter zijn beide excellent met 94 punten ingeschreven, realiseerden tot nu toe levensproducties van respectievelijk 152.000 en 88.000 kg melk en stammen uit de invloedrijke L-familie die al meer dan honderd jaar op het bedrijf van de familie aanwezig is. Net als de M-familie waaruit Milana stamt overigens. Zo toont

Lohmöller een zwart-wit-foto van een koe met de naam Leika, die al in de jaren vijftig van de vorige eeuw lijsten van meer dan 7.000 kg melk maakte en uiteindelijk veertien jaar werd.

Een andere bekende naam uit de L-familie is de met 95 punten ingeschreven Braxtondochter Loh Lilli Brax. Ze won vele titels, waaronder het kampioenschap bij de jonge koeien op de Duitse nationale show in 2019, en voert in zeven generaties terug op Loh Astro Jet Lata. De met 94 punten ingeschreven dochter van de stier Astro Jet bracht Lohmöller in de vroege jaren negentig vele showprijzen en produceerde meer dan 100.000 kg melk. Lilli Brax produceert geen melk meer, maar levert met een productie van tien tot vijftien embryo's in de maand een belangrijke bijdrage aan het inkomen. Haar nakomelingen worden nog altijd voor hoge prijzen verkocht.

Groter, maar ook scherper

Lohmöllers fokkersdroom is sinds zijn jonge jaren niet veranderd. Maar een jaar of tien geleden besloot hij de koers wel bij te stellen. 'Na tientallen jaren showstieren gebruiken was ik niet meer helemaal blij met onze koeien. Ze bleven scoren op shows, maar waren te extreem geworden. Dat wil zeggen: ze waren groter en groter geworden, maar ook scherper. Anders gezegd: ze waren niet meer in balans', legt hij zelfkritisch uit. 'En balans in het lichaam is voor koeien een voorwaarde om probleemloos hoge levensproducties te realiseren.'

De constatering was voor de fokker aanleiding om zich nog eens te verdiepen in het aAa-paringsstelsel. Helemaal nieuw was dit voor hem niet. Als student liep Lohmöller stage in Amerika bij het vermaarde fokbedrijf Indianhead Holsteins. 'Eigenaar Bob Schauf maakte destijds al paringen op basis van een systeem met codes', herinnert hij zich. 'Ik had me er, eigenwijs als ik was, nooit zo in verdiept. Ik dacht dat ik de ruimte in de koeien en een goede balans tussen breedte- en hoogtemaat ook wel kon bewaken met behulp van lineaire fokwaarden. Daarin heb ik me vergist ...'

'Als ik eerder was gestart met het aAa-systeem, was ik nu een stuk verder geweest', denkt Lohmöller. 'De laatste

jaren is het erg moeilijk om goede stieren in de codegroep 156 te vinden. Twintig, dertig jaar geleden waren topexterieurstieren met passende codes nog wel ruimschoots voorhanden', stelt hij vast.

Om kansen te krijgen op Loh-An Holsteins moeten stieren van goeden huize komen. Lohmöller stelt hoge eisen aan fokwaarden voor uiers en benen en kijkt met een schuin oog naar productie, celgetal en vruchtbaarheid. Maar hij is vooral kritisch op de koefamilie van de stier. Daarin ziet hij graag meerdere generaties excellente koeien met levensproducties van minstens 100.000 kg melk. 'Ook genoomgeteste stieren zet ik gerust in als ze maar uit een bewezen koefamilie komen', vult de Duitse fokker aan.

Hogere gehalten noodzakelijk

De koeien van de familie Lohmöller reiken (bij tweemaal daags melken) tot een rollend jaargemiddelde van rond de 12.600 kg melk met circa 3,9% vet en 3,45% eiwit. 'Dat mag nog best wat hoger', vindt de veehouder. 'Het lukt ons nog steeds om met 75 koeien een inkomen te verdienen. Maar dat betekent wel dat we alles uit de veestapel moeten halen wat erin zit. De verkoop van fokmateriaal is goed voor circa een kwart van de bedrijfsinkomsten. Driekwart van ons inkomen moeten we dus halen uit de melk. Meer melk per koe en vooral hogere gehalten zijn ook voor ons van economisch belang', legt hij uit.

Om de productie op te vijzelen heeft de familie Lohmöller het tmr-rantsoen opgewaardeerd met bestendig vet en een deel van het raapzaadschroot vervangen door sojaschroot. 'Omdat we Vlog-melk leveren, moet al het voer gmo-vrij zijn', vertelt de veehouder. Soja is daardoor een stuk duurder dan raap. Maar omdat raap vervangen door soja de productie verhoogt, kan dat bij de huidige melkprijs goed uit.'

De wens om de melkgeldinkomsten te verhogen heeft ook consequenties voor de stierkeuze. 'Generatie op generatie exterieurstieren gebruiken met een matige productievererving zien we nu terug in de prestaties van onze koeien, onder andere in een laag vetpercentage',

stelt Lohmöller vast. 'Daarom letten we bij de stierkeuze nu veel meer op de gehaltevererving.'

Fokkerij is een zaak van lange adem, weet Lohmöller. 'Toch zien we al duidelijk de resultaten van onze aangepaste fokkerijkoers, met name bij de jongere koeien. Die zijn beter in balans en de productie voldoet aan onze verwachtingen', stelt de fokker vast. 'Dat komt doordat we andere stieren gebruiken en beter passende paringen maken, maar vooral doordat we anders selecteren in het jongvee. We verkopen nu de dieren waarin we de gewenste balans missen.'

Overigens mogen vaarzen van de veehouder rustig opstarten. 'Als ze maar de potentie hebben om door te groeien en levensproducties van minimaal 50.000 kg melk te realiseren.' De familie Lohmöller is ervan overtuigd dat de aangepaste fokkerijkoers de juiste weg is voor de toekomst. 'Maar we zijn ook benieuwd wat dit op termijn gaat betekenen voor het succes op keuringen', bekent Andreas Lohmöller. 'Zullen de minder extreem op show gefokte koeien straks nog steeds vooraan lopen ...?' |

*Links:
de showkoeien
krijgen dagelijks
een portie hooi*

*Rechts:
de ligboxenstal is
oud, maar strak en
schoon, zoals het
hele bedrijf*

Aandacht voor koeien op Loh-An Holsteins

De familie Lohmöller besteedt veel aandacht aan fokkerij. Maar ook in de dagelijkse bedrijfsvoering krijgt de zorg voor koeien veel aandacht. Quinten den Hertog legde de details vast in een fotoserie die is te bekijken op de website van Veeteelt.

▶ Meer foto's op veeteelt.nl